

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' וישלח י"ז כסלו תשפ"א

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 645

פנינים יקרים מפרשת השבוע ותנוכה

כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב וכו' (לכ, ה)... הגם שיעקב נתברך מיצחק שהוא יהיה האדון לעשו אעפ"כ קרא לעשו בשם אדני על שלא רצה לקבל זה הברכה כי לא האמין בעצמו ובבניו שיהיו יכולים לעמוד בדתם כשיהיה להם עוה"ז כמ"ש וישמן ישורון ויבעט לכן קיבל עליו עבדות עד הזמן שיתבטל היצחק ויתרבה הדעת דאז יהיה אפשר לנו לעמוד בהדת גם כשיתרומם קרננו בב"א. (תפארת ציון ע"פ המדר"ר)

וירא יעקב מאד ויצר לו (לכ, ה) רש"י: אם יהרוג את אחרים, יעקב אבינו חשש שבהרגו את עשו יהרוג ממילא את התנא רבי מאיר העתיד לצאת מעשו שהרי מאן אחרים - רבי מאיר. (אמרי נעים)

הנשאר לפליטה (לכ, ט) זה שהוא בעיניו כשיריים הנשאר יזכה להנצל מכל רעה לפליטה. (משמרת איתמר) קמנתי מכל החסדים (לכ, י) אף העונה קמנתי חסד מחסדיו יתברך - מכל החסדים. (שפת אמת מלובלין)

קמנתי מכל החסדים וכו' (לכ, יא) כלומר אינני ראוי לכל החסדים אשר עשה לי הקב"ה וכל החסדים שעשה לי הקב"ה הם רק חסדי הבורא ברוך הוא, ואין אני זוכה להם כפי מעשים שלי אלא רק חסדי הבורא עשה לי. (בן ביתי מקאמרנא)

ויגע בכף ירכו (לכ, כו) וכל יגיעת הס"מ בגיד הנשה שיהיו הדורות בורחים מהצדיקים ואם ידבק עצמו בצדיק יהיה בלא התקשרות נפש בנפש באהבה עזה, וכל גאולת ישראל תלוי בזה שהחנוני-צדיק-מקיף (אבות פ"ג מט"ז) וסומך ומייחד כנסת ישראל עם הקב"ה באין גמור. (נוצר חסד מקאמרנא)

כי במקלי עברתי וכו' (לכ, יא) בזכות התפלה במקלי מלשון קולי - זכיתי לעבור את הירדן. (בית אהרן מקרלין) ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר (לד, כה) כאן נרמז שרק כאשר יעקב נותר לבדו מבלי שיהיה ביחד עם בני ביתו התחיל שרו של עשו להאבק עמו ולגרום לו פגעים רעים, אולם בזמן שעם ישראל מאוחד באחדות גמורה אין לעשו הכח והעוז להאבק. (וכן במד"ר בראשית פד, כינוסו וכינוס בניו הצילו מיד עשו) (רסיסי טל)

קמנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הוזה ועתה הייתי לשני מחנות (לכ, יא) בפסוק זה ניתן לראות גדולת הצדיק, אע"פ שהחלוקה לשני מחנות נבעה מכורח הסכנה וההוכחה על מצוקתו, גם בסכנה זו ראה את חסד ה', שהרי עצם העובדה שיש בידו מספר רב של אנשים ורכוש גדול המאפשר חלוקה לשני מחנות מוכיחה אודות חסד ה' שזיכה אותו בכך. (יבא טל)

קח נא את ברכתך אשר הבאת לך כי חנני אלקים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח (לג, יא) ר"ל בר ישראל הקדוש מבקש מהקב"ה קח נא את תפלתי ובקשתי, ואת ברכתך השחר אשר הבאת לך בכל יום ויום והוא כי חנני אלקים שנמתק ממני כל הדינים, וכי יש לי כל צדיק אמייתי שבזכותו ישלח הקב"ה עזרי ויקבל את תפלתי ובקשתי, ואם תאמר דבורים אלו מעמקי דלבא אז ויפצר בו להקב"ה ויקח את תפלתו ובקשתו ונענה תיכף ומיד בישועתו אמן. (בן ביתי מקאמרנא)

ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני (לג, ה) עשו פגש בשני מחנות האחד במוליכי המנחה שקבלו אותו בכבוד גדול, והשני מחנה של מלאכים שהיו דוחפים והכו את אנשיו, עשו לא ידע איזה מחנה מיעקב ואיזה מהמלאכים והשיבו למצא חן בעיני אדני שגם המחנה של המלאכים כדי למצא חן במלאכי מעלה. (תפארת ציון)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

נפש ע"ה שיחת הרא"ה ל"ה ע"ה פירוש ויאלח תשנ"ה ע"ה אחז החברת

פתח הרב שליט"א וסיפר ששמע שבכביש בין עירוני היתה שיירה גדולה של מכוניות אולי יותר ממאתיים מכוניות, והתבונן למה נוסעים כל כך לאט בשיירה הארוכה הזו. וראה שבראש השיירה נוסע מכונית של שוטר, והנה כולם מפחדים מהשוטר הזה שמא יעברוהו ויעצרו, ויתן להם קנס, ושאל הרב שליט"א, דהנה רואים שכולם מפחדים משוטר קטן זה שהוא בס"ה בורג קטן בכל המשטרה, והוא כשלעצמו ג"כ כלומניק וסתם פרחח, והנה מתלמידי חכמים גדולים ומצדיקים, רואים דאין מפחדים מהם ולפעמים מדברים עליהם ומבזים אותם ולפעמים צועקים עליהם, והכל בלי פחד, ומהו ההבדל העצום הלזה.

פתח ואמר, דהנה באמת מהשוטר עצמו אין כלל שום פחד, דהוא כלום, וכל מה שיש פחד הוא רק כי השוטר יש לו מפקד, והמפקד יש לו מפקד עליון ועל המפקד עליון יש שר משטרה ועליו יש ראש הממשלה, יוצא שהפחד הוא לא רק מהשוטר אלא ממה שיש מאחוריו שורה שלימה, וחץ מזה גם לשוטר עצמו יש פחד מהמפקד שלו, שלא ימסרו עליו שהוא מועל בתפקידו, והוא עושה הכל על הצד היותר טוב כדי שהמפקד יעלהו בדרגה, ולכן יש פחד מהשוטר הלז, ואף שהוא אינו יכול להעניש יותר ממאה ש"ח ואפי' מאתיים ש"ח ובדרך גוזמה 500 ש"ח, אך יש פחד בלב מהשוטר, משום שמאחוריו יש מערכת שלימה המגיעה עד ראש הממשלה, והנה התלמיד חכם כשהוא לומד ויש לו איזה הארה בתוס' או תירוץ על הרמב"ם הוא חושב שזהו הקדושה והוא לוקח הקדושה לעצמו, והנה יש לו בבלי משלו,

ירושלמי משלו זוהר ומוסר הכל הוא לוקח לעצמו ומכנה זאת בשם קדושה, וממילא אין לו באמת שום קשר לקדושה, שום קשר לרבש"ע. כי הוא מכנה עצמו בתואר זה ש"הוא" הקדושה. ולכן אין פחד ממנו כי אין לו קשר עם אף אחד, וממילא אין שום קדושה מאחוריו שצריך לפחד ממנה, ואם התלמיד חכם היה באמת ירא מהרבש"ע ויודע ומכיר את עומק שפלותו שכלל אין לו שייכות לבבלי, ירושלמי, זוהר וכו', וזה הכל רחמים מהרבש"ע, והוא ירא באמת מהרבש"ע ומפחד שלא יאבד הרחמים הלאה ושהרבש"ע לא יסיר חסדו ממנו. דאז הוא באמת קשור לרבש"ע, דבאופן כזה היו מפחדים ממנו כיון שהוא קשור לקדושה והוא ירא מהרבש"ע, וזהו מה דכתיב "כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים". (ברכות ו:)

ושאל השואל, דלפי דברי הרב, למה עשוי לא פחד מיעקב, הרי יעקב היה קשור לקדושה וא"כ היה צריך עשוי לפחד מהקשר שיש ליעקב עם הקדושה, ותירץ הרב דעשוי כלל לא הכיר במושג הזה קדושה, ולא ידע כלל שיש ממה לפחד, כי היה מופקע מזה, ושאל השואל דלמה אצל דוד המלך ע"ה חזינן דגדולי ישראל ביזוהו וחרפוהו, כגון שמעי בן גרא וכדומה, הלא הם כן ידעו מהמושג של קדושה ודוד המע"ה היה קשור לקדושה ולמה לא פחדו ממנו, והסביר הרב שליט"א, דזה היה לתיקון שלימות דוד המע"ה, כי מצד הטבע וודאי היו צריכים לפחד מדוד המע"ה משום הקדושה שמאחוריו, כי הוא היה קשור לקדושה, אך היות ודוד המע"ה אמר "בחנני ה' וגסני, צרפה כליותי ולבי", וחשב שהוא יכול לעמוד

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

לבד, ואינו צריך לשמירה של הרבש"ע מיד נפל בבת שבע, ולכן תמיד כשדוד המע"ה היה בבחינה "בחנני ה' ונסני" היה הרבש"ע שולח לו מיד חירופים מגדולי ישראל (כי באמת לא היה לו ברגע זה השלימות הראוי, הקשר לקדושה) וזה נמשך כך עד שאמר שלמה המע"ה "זכרה לחסדי דוד עבדך" שאז נהפכו פניהם של שונאי דוד כשולי קדרה. אבל עד שנפתחו דלתות ההיכל בזכותו היה צריך דוד המע"ה לעבור כל הבזיונות והחרפות לתיקון שלימות נפשו וזה הרבש"ע עשה שיחרפוהו, אבל מצד הטבע היו צריכים באמת לפחד ממנו. בגלל שהיה קשור לקדושה.

וזה מה דכתיב בפרשת ויצא שאמר יעקב אבינו כשהשכים מהנבואה שקיבל בהר המוריה "מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלוקים". דהרי יעקב אבינו למד י"ד שנה בישיבת שם ועבר ולמה שם לא אמר שזה בית אלוקים. רק

פה, וההסבר הוא, כי כאן כשקיבל הפחד מהבורא, קיבל הקשר החזק לקדושה, וממילא אמר אין זה כי אם בית אלוקים, כי היכן שיש היראה זה העיקר, שזה הקשר החזק עם הקדושה, שמתירא שלא יאבד הקשר בורא, וזהו (שבת לא:): מכריז ר' ינאי, חבל מאן דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד, (חבל על מי שאין לו דירה ושער לדירה עשה) דהתורה היא דלת ושער אל היראה, והבית זה היראה, ולכן יעקב אבינו ע"ה כשלמד י"ד שנה בישיבת שם ועבר, זה היה בבחינת הפתח והשער אל הבית, והבית הוא מקום היראה שזה מקום הקשר אל הקדושה, ולכן אמר "מה נורא המקום הזה" כיון שהרגיש שקיבל כאן את היראה, "אין זה כי אם בית אלקים", וזה שער השמים" והי"ד שנה שלמד בישיבת שם ועבר זהו השער לשמים, וז"א לקשר בורא, ליראת שמים.

ל"ה ע"ק פ"י כ' תצא תשנ"ה תשס"ה א"ח החברים

פתח הרב שליט"א ואמר שהשי"ת מדבר אל האדם במוחו כל הזמן ועל כל דבר ודבר, וסיפר על עצמו שביום ה' העבר דפ' שופטים נ"ב דרכו הוא לתקן הפתילות לשם הנרות של שבת קודש כיון שביום ו' באים אנשים ומפריעים לו ואין לו זמן. והנה הוא חיפש גפרורים ולא מצאן במקום אשר צריכים להיות וחיפש בכמה מקומות ולא מצא והרגיש שמשמים רומזים לו במח להתפלל, וכך כמה פעמים הרגשתי, ואח"כ נפל במחשבתי שאומרים לי גש לפינה זו ותחוב ידך בחור אשר שם, ושם תמצא גפרורים. ולמעשה לא

האמנתי לזה אך החלטתי שאלך לנסות, ובאמת תחבתי ידי בפינה ההיא והנה מצאתי הגפרורים. אף שאף פעם לא מגיע לשם גפרורים. מ"מ הרבש"ע דיבר אלי ושלח אותי לשם כדי שאמצא זאת. המשך ואמר דהרי הרבש"ע הוא תוהו ובוהו. ואי אפשר כלל להשיגו ולמצאו, אלא כשאדם ג"כ מגיע לתוהו ובוהו, ע"י שרואה את הפגם שלו ומכיר איך שהוא מציאות פגום, ואז חיותו היא מחיות הרבש"ע, וזוהי החיות של תוהו ובוהו, ואז מוצא את הרבש"ע בבחינתו שהיא בחינת תוהו ובוהו.

המשך פנינים יקרים

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען (לז, א) וישב יעקב, יעקב קבע מושב בארץ בארציות, מדוע עשה זאת כדי ללקט מגורי את נצוצות הקדושה הנמצאים בדברים הגשמיים ולהעלותם אל אבינו שבשמים. (המגיד ממזריטש)

ויחלם יוסף וכו' (לז, ה) בתחילת הפרשה מסופר על שני החלומות שחלם יוסף, גם פרעה חלם שני חלומות, ההבדל בין שני החלומות של יוסף הראשון היה בקשר לדברים ארציים מאלמים אלומים, והחלום השני שמש וירח, אילו אצל פרעה שניהם גשמיים חי-פרות וצומח-שבילים אבל לעניני שמים לא היתה לפרעה כל שייכות.

ואת שר האופים תלה כאשר פתר להם יוסף (מ, כב) התורה מדגישה כאן שוב כאשר פתר להם יוסף שלכאורה זה מיותר, אלא כידוע קביעת חז"ל שאי אפשר לחלום בלי דברים בטלים, אמנם בחלום של שר המשקים ושל שר האופים נתקיים הכל בדיוק בלי שום דבר בטל, ובכל זאת שכח שר המשקים את הדבר הנפלא הזה ולא המליץ עליו לפני המלך לשחררו כך ששחררו נדחה לשנתיים נוספים. (רס"סי טל)

חנוכה מלשון חינוך שהוא התחלה של ביצוע כמו חנוכה המזבח, הקב"ה עשה גם בפך שמן מהור כדי להראות חיבתן של ישראל לקיום המצוה בתכלית ההידור וללא היתרים מאולתרים. חנוכה מסמל את חנוך הבנים על פי דרכו ללא פשרות וללא היתרים. הבטחת גם כי יזקין יש להתחיל בהיותו נער ורק כך גם כי יזקין לא יסור ממנו (משלי כב).

מאז היות עם ישראל לעם נתעטרו בכתר פז ובאהבת עולם כמאה"כ והייתם לי סגולה מכל העמים וכו'. ואע"פ שכל המצוות כולן ניתנו לישראל משום רוב חיבתן לפני המקום מ"מ יש משנה תוקף וחשיבות לאותן מצוות שנוספו לישראל במשך הדורות ע"י נביאים וחכמים. יתר על כן המצוות שקבעו ונתקנו לזכרון נסים ונפלאות שעשה ה' עמנו בהפיכת סדרי הטבע...

הגם בנרות שקבעו חכמים עי"ז יו"ט לדורות נראה מזה שהוא ישועה לכלל ישראל, כי בכל גלות מדר' מלכויות כשיוצאין מתחת יד המלכות עושה הקב"ה גם כדי לעורר נפשות בני ישראל כאשר אנו רואים עתה עייפות הגלות שמערבב נפשות ישראל. (שפת אמת)

בליל ראשון של חנוכה שמקשין מה גם היה בו, אבל נראה כי על ידי שקיימו בלילה הראשונה מצות הדלקת המנורה בלב שלם בזה זכו לנס שכן נזכר בסדר על הנסים לזכות מה שהדליקו נרות בחצרות קדשך פירוש שעיקר שמחתם בניצוח המלחמה היה כדי לקיים מצות המקום ב"ה. וכאשר ראה הקב"ה חביבות המצוות להם עשה להם גם.

צא ולמד עומד לו יהודי כאשר הוא שם באחד מימי החנוכה ומברך אקב"ו להדליק נר חנוכה, בהדלקה הריהו דומה לאהרן ובניו והחשמונאים הקדושים. נוסף מה שנפסק בשו"ע (תרעו) כשרואה נר חנוכה מברך שעשה נסים ולא מצינו ברכה זו בשאר מצוות התורה והוראת חז"ל מלבד נר חנוכה הריהו כאלו נתפשט הגם עד להיום... (מרכה חיים)

מאי חנוכה דת"ר - כשנכנסו להיכל וכו' לשנה האחרת קבעום בהלל והודאה, ולכאורה תמוה הלא זרזיון מקדימים במצות ומדוע המתנו לשנה האחרת ולא עשו חנוכה בשנה ההיא בעצמה? ואפשר שבשנה הראשונה כשנצחו, מגודל הנס והבהירות נדבדבו היטב ביוצרים ונעשו כגוף אחד כביכול עד שלא הוצרכו לקבוע בהלל והודיה כגונא דיליה. אמנם לשנה האחרת היו צריכים לקבוע כמו קובע במסמרים, שלא ימוט בהלל והודאה שיהיה דבוקים בה' ע"י ההודאה כנ"ל. (עבודת ישראל)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

02 - 5829688 ☎ פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

